

Abstract

Shi doctoral thesis

**Subject: “Constructing an Evaluation Index System for Tourism Governance
Effectiveness Based on Empirical data”**

**scientific tutor, PhD, associate professor. Almazbek Dooranov; Chinese
professor: Liang Liuke**

Relevance

The tourism industry holds a significant position in global economic and social development. It is not only a major economic pillar but also plays a crucial role in fostering international relations, promoting cultural exchange, and driving regional development. Tourism governance is a vital safeguard for achieving high-quality development in the tourism sector. By guiding policies, optimizing resource allocation, and coordinating interests, it provides strong support for the industry. In recent years, global tourism has experienced rapid growth, with its scale continuously expanding to encompass economic, social, cultural, and environmental dimensions. Traditional governance models are increasingly inadequate to address the complexities of modern challenges, making the scientific evaluation and effective supervision of tourism governance an urgent issue.

In tourism governance, evaluation index system plays a multifaceted and essential role, including assessing governance effectiveness, optimizing policy

decisions, enhancing transparency, fostering multi-stakeholder participation, improving governance precision, and advancing academic research. These systems provide scientific foundations and data support for governance while promoting collaboration through transparency and standardization, thereby facilitating the high-quality and sustainable development of tourism.

Despite the significant importance of tourism governance evaluation index systems in advancing sustainable development and optimizing governance, as an emerging field, they still lack systematic academic analysis and empirical research. This deficiency has resulted in a shortage of effective tools to measure governance performance, hindering further academic inquiry and practical application. Addressing these challenges requires intensified theoretical research and practical exploration to develop a scientific and comprehensive tourism governance evaluation index system. Advancing this field has become a critical task for both the tourism industry and academia nowadays.

Research purpose

Constructing a tourism governance evaluation index system not only provides new theoretical perspectives for academia but also offers strong support for the practical implementation of tourism governance, thereby driving the development of both research and practice in this field. Therefore, the aim of this research is to build a tourism governance performance evaluation indicator system based on existing relevant research, combined with the characteristics and status of tourism governance. It is expected that this system will provide a solid theoretical foundation

and practical guidance to promote the high-quality development of the tourism industry and improve governance effectiveness.

Research objectives

(1) A comprehensive exploration of the conceptual framework of tourism governance.

(2) Analysis and evaluation of the current state of tourism governance in China and Kyrgyzstan.

(3) Research and construction of a tourism governance evaluation indicator system.

(4) Analysis of the effectiveness of tourism governance in PRC and KG.

(5) Revealing the main trends and prospects of tourism governance development in PRC and KG.

Research objects

The research objects are tourism governance in PRC and KG.

Research subjects

This research constructs a tourism governance evaluation index system and uses this index to evaluate the effectiveness of tourism governance in PRC and KG. The first chapter traces the theoretical origins and conceptual analysis of tourism governance, explains the theoretical basis of this study, and sorts out the status of related research. The second chapter analyzes and evaluates the status of tourism and

its governance in the case study area, and proposes the main dimensions and challenges faced by the tourism governance evaluation index system. The third chapter explains in detail the basic principles, basis, evaluation content, weight distribution and scoring criteria for the construction of the evaluation index system. The constructed evaluation index system is used to analyze the case study area, and suggestions are given on the optimization of the tourism governance system and the improvement of the index construction in the case study area.

Innovation

- (1) Clearly organized and defined the concept of tourism governance.
- (2) Analyzed the status of the tourism governance in PRC and KG.
- (3) Developed a new tourism governance evaluation index system.
- (4) Conducted a comparative analysis of the tourism governance effectiveness in PRC and KG.
- (5) Proposed the current development status and cooperation paths for the tourism industries in PRC and KG.

Practical significance

The research on the tourism governance evaluation index system not only provides new perspectives and content for academic studies but also offers solid support for practical governance. As a complex system, tourism governance encompasses multiple dimensions, including politics, economy, culture, and environment. Constructing an evaluation index system helps integrate existing

governance theories, fill theoretical gaps, and open new pathways for the development of tourism governance theory. By analyzing various governance indicators, scholars can gain a more comprehensive understanding of the complexity of tourism governance, thus promoting the further improvement and innovation of governance theory. Tourism governance often involves coordinating multiple interests and managing complex policies, and the evaluation index system provides scientific decision-making support for policymakers. By assessing the effectiveness of tourism governance, it helps policymakers evaluate the validity and sustainability of current policies and make necessary adjustments and optimizations. Specific evaluation indicators help ensure a more accurate policy-making process and provide a theoretical basis for the long-term development of tourism policies. With the rapid development of global tourism, international cooperation in tourism governance is becoming increasingly important. Constructing a tourism governance evaluation index system not only provides a unified theoretical framework and assessment tools for international tourism governance but also promotes the comparison and exchange of tourism governance effects between different countries and regions through a standardized index system, driving the sharing and cooperation of global tourism governance experiences.

Economic significance

The economic significance of constructing a tourism governance evaluation index system lies in enhancing governance efficiency, promoting sustainable industry development, and optimizing resource allocation to drive the economic

growth and stable development of the tourism sector. A comprehensive and precise evaluation indexes system can effectively measure the implementation of governance measures, helping relevant departments identify problems promptly and take effective actions, thus improving decision-making accuracy and execution efficiency. Additionally, the evaluation system provides objective support for policy adjustments through scientific data and quantitative assessments, ensuring the scientific and operational effectiveness of policy implementation. This not only significantly boosts the economic benefits of local and national economies but also promotes the development of other related industries, fostering synergistic effects along the tourism value chain. This, in turn, drives the growth of sectors such as accommodation, transportation, catering, and entertainment, creating inter-industry linkages and providing strong support for local economic prosperity and global economic integration. By establishing a scientific governance system, tourism can better leverage its economic driving force, promoting investments, employment, regional development, and other multifaceted economic benefits, ultimately driving comprehensive, coordinated, and sustainable economic growth. This ensures that tourism continues to inject steady growth into the economy, achieving long-term, stable economic prosperity.

Main provisions

(1) This research comprehensively introduces governance theory into the concepts, entities, models, and evaluation index of tourism governance, aiming to provide a new perspective for the development of tourism governance theory. By

systematically analyzing the core concepts of tourism governance, it clarifies its connotations and extensions, further enriching the theoretical framework of tourism governance.

(2) This research provides a detailed analysis of the current state of tourism governance in PRC and KG. Through a comparative analysis of the two countries' tourism governance, it reveals the challenges and opportunities each face, providing valuable reference for future empirical research and cross-national comparisons.

(3) Based on existing governance evaluation index systems, this research further constructs a more detailed and practical evaluation system for assessing tourism governance effectiveness. This system not only covers multi-dimensional indicators of tourism governance but also combines operability and applicability, allowing for precise quantification of governance effectiveness. By quantifying the evaluation of governance effectiveness, the research provides relevant departments with practical measurement tools to aid in the formulation of more scientific and refined governance policies.

(4) This research conducts a comparative analysis of the tourism governance effectiveness in PRC and KG, deeply revealing the strengths and weaknesses of both countries in tourism development. Through systematic comparison, the research not only identifies successful governance practices in both countries but also points out the gaps in their governance systems, providing scientific basis for future cross-national cooperation and policy adjustments.

(5) Based on the findings, this research suggests that PRC and KG strengthen their cooperation in tourism development to deepen bilateral relations, promote

economic development in both countries, and help them jointly address the various challenges they face in the process of tourism industry development.

Personal contribution

The author has constructed a comprehensive evaluation index system by analyzing the connotation and extension of the concept of tourism governance in detail. Through empirical testing, the author has verified the scientific and operability of the index system and provided the optimization plan. This research not only promotes the development of tourism governance theory, but also provides policymakers with practical evaluation tools and decision-making support.

The main findings of the dissertation are presented at the scientific conference “Approbation of scientific research results of foreign PhD students of KNU named after J. Balasagyn”, held on August 23, 2023, Bishkek.

Publication

Based on the research results, the author published two papers indexed by Scopus. The paper list is as follows:

- Dooranov, A., Wang, L., Yin, H., Zhang, S., Shi, Q., & Pazylbekova, S. (2023). Organizational and Financial Aspects of Management of Tourist Enterprises in National Parks: A Comparative Analysis of China and Kyrgyzstan. *Financial & Credit Activity: Problems of Theory & Practice*, 4(52).
- Dooranov, A., Shi, Q., Zhang, S., Yin, H., Wang, L., & Pazylbekova, S. (2024). National Parks as Ecotourism and Cultural Heritage Sites: Challenges in Assessment

of Effectiveness and Management During Agrarian Reforms. Multidisciplinary Science Journal, 6.

-Shi, Q., Liang, Z., Yang, Q., Dooranov, A., & Liang, L. (2024). Sustainable Development and Global Tourism Governance in China and Other Countries: A Review of Research. J. Env'tl. L. & Pol'y, 4, 118.

Structure and scope

The paper includes a list of abbreviations, introduction, three chapters, conclusion, practical suggestions, references, and appendix. The paper has 107 pages. The document contains 17 tables.

АБСТРАКТ

PhD диссертации Ши Цин

на тему: «Построение системы индексов оценки эффективности

управления туризмом на основе эмпирических данных»

Научный руководитель, к.э.н., доцент Алмазбек Дооранов АП.

Актуальность темы исследования

Индустрия туризма занимает важное место в мировом экономическом и социальном развитии. Она не только является важнейшей экономической опорой, но и играет решающую роль в укреплении международных отношений, содействии культурному обмену и стимулировании регионального развития. Управление туризмом является жизненно важной гарантией достижения высококачественного развития в секторе туризма. Направляя политику, оптимизируя распределение ресурсов и координируя интересы, оно оказывает сильную поддержку отрасли. В последние годы мировой туризм пережил быстрый рост, и его масштабы постоянно расширяются, охватывая экономические, социальные, культурные и экологические аспекты. Традиционные модели управления все больше неадекватны для решения сложных современных проблем, что делает научную оценку и эффективный надзор за управлением туризмом неотложной проблемой.

В управлении туризмом система индексов оценки играет многогранную и важную роль, включая оценку эффективности управления, оптимизацию политических решений, повышение прозрачности, поощрение участия многих заинтересованных сторон, повышение точности управления и продвижение академических исследований. Эти системы предоставляют научные основы и поддержку данных для управления, одновременно способствуя

сотрудничеству посредством прозрачности и стандартизации, тем самым способствуя высококачественному и устойчивому развитию туризма.

Несмотря на значительную важность систем индексов оценки управления туризмом в продвижении устойчивого развития и оптимизации управления, как новой области, им по-прежнему не хватает систематического академического анализа и эмпирических исследований. Этот недостаток привел к нехватке эффективных инструментов для измерения эффективности управления, что препятствует дальнейшему академическому исследованию и практическому применению. Решение этих проблем требует интенсификации теоретических исследований и практических изысканий для разработки научной и всеобъемлющей системы индексов оценки управления туризмом. Развитие этой области стало важнейшей задачей как для туристической отрасли, так и для академических кругов в настоящее время.

Цель исследования

Построение системы индексов оценки управления туризмом не только открывает новые теоретические перспективы для академических кругов, но и обеспечивает сильную поддержку практической реализации управления туризмом, тем самым стимулируя развитие как исследований, так и практики в этой области. Поэтому целью данного исследования является разработка системы показателей оценки эффективности управления туризмом на основе существующих соответствующих исследований в сочетании с характеристиками и содержанием процесса управления туризмом. Ожидается,

что эта система обеспечит прочную теоретическую основу и практическое руководство для содействия высококачественному развитию туристической отрасли и повышения эффективности управления.

Достижение поставленной цели требует решения ряда задач исследования:

(1) провести комплексное исследование концептуальных основ управления туризмом.

(2) проанализировать и дать оценку текущего состояния управления туризмом в Китае и Кыргызстане.

(3) обосновать методологию разработки и построение системы индикаторов оценки управления туризмом.

(4) провести сравнительный анализ эффективности управления туризмом в КНР и Кыргызской Республике.

(5) Выявить основные тенденции и обосновать направления совершенствования процесса управления туризмом в КНР и КР.

Объект исследования

Объектами исследования являются процесс управления туризмом в КНР и Кыргызской Республике.

Предмет исследования

Предмет данного исследования состоит в изучении действующей системы

показателей характеризующих эффективность управления в КНР и Кыргызстане.

Научная новизна работы

(1) теоретически обоснованы и усовершенствованы содержание концепции управления туризмом.

(2) Проведен сравнительный анализ текущего состояние процесса управления туризмом в КНР и Кыргызской Республике.

(3) Разработана и предложена новая система индексов оценки управления туризмом на страновом уровне.

(4) Провен сравнительный анализ эффективности управления туризмом в КНР и Кыргызской Республике.

(5) Предложены меры и пути сотрудничества для туристических отраслей КНР и Кыргызстана на перспективу.

Практическая значимость

Исследование системы индексов оценки управления туризмом не только предоставляет новые перспективы и содержание для академических исследований, но и предлагает надежную поддержку для практического управления. Как сложная система, управление туризмом охватывает множество измерений, включая политику, экономику, культуру и окружающую среду. Построение системы индексов оценки помогает интегрировать существующие теории управления, заполнять теоретические пробелы и открывать новые пути для развития теории управления туризмом. Анализируя

различные показатели управления, ученые могут получить более полное представление о сложности управления туризмом, тем самым способствуя дальнейшему совершенствованию и инновациям теории управления. Управление туризмом часто включает в себя координацию множественных интересов и управление сложной политикой, а система индексов оценки обеспечивает научную поддержку принятия решений для политиков. Оценивая эффективность управления туризмом, она помогает политикам оценивать обоснованность и устойчивость текущей политики и вносить необходимые коррективы и оптимизации. Конкретные показатели оценки помогают обеспечить более точный процесс разработки политики и обеспечивают теоретическую основу для долгосрочного развития политики туризма. С быстрым развитием мирового туризма международное сотрудничество в управлении туризмом становится все более важным. Создание системы индексов оценки управления туризмом не только обеспечивает единую теоретическую основу и инструменты оценки для международного управления туризмом, но и способствует сравнению и обмену результатами управления туризмом между различными странами и регионами посредством стандартизированной системы индексов, стимулируя обмен и сотрудничество в области глобального опыта управления туризмом.

Экономическая значимость

Экономическое значение построения системы индексов оценки управления туризмом заключается в повышении эффективности управления,

содействии устойчивому развитию отрасли и оптимизации распределения ресурсов для стимулирования экономического роста и стабильного развития туристического сектора. Комплексная и точная система индексов оценки может эффективно измерять реализацию мер управления, помогая соответствующим департаментам оперативно выявлять проблемы и предпринимать эффективные действия, тем самым повышая точность принятия решений и эффективность исполнения. Кроме того, система оценки обеспечивает объективную поддержку корректировки политики с помощью научных данных и количественных оценок, гарантируя научную и операционную эффективность реализации политики. Это не только значительно повышает экономические выгоды местной и национальной экономики, но и способствует развитию других смежных отраслей, способствуя синергетическому эффекту по всей цепочке создания стоимости в туризме. Это, в свою очередь, стимулирует рост таких секторов, как размещение, транспорт, общественное питание и развлечения, создавая межотраслевые связи и оказывая сильную поддержку местному экономическому процветанию и глобальной экономической интеграции. Создавая научную систему управления, туризм может лучше использовать свою экономическую движущую силу, поощряя инвестиции, занятость, региональное развитие и другие многогранные экономические выгоды, в конечном итоге способствуя всеобъемлющему, скоординированному и устойчивому экономическому росту. Это гарантирует, что туризм продолжит вносить устойчивый вклад в рост экономики, обеспечивая долгосрочное и

стабильное экономическое процветание.

Основные положения выносимые на защиту

(1) В данном исследовании предложена авторская трактовка теории управления, усовершенствованы концепция, сущность, модели и индекс оценки управления туризмом, стремясь предоставить новую перспективу для развития теории управления туризмом. В работе на основе анализа основных концепции управления туризмом, даны авторские уточнения его коннотации и расширения, еще больше обогащая теоретическую основу управления туризмом.

(2) В работе дан подробный анализ текущего состояния управления туризмом в КНР и Кыргызстане. Благодаря сравнительному анализу управления туризмом в двух странах оно раскрывает проблемы и возможности, с которыми сталкивается каждая из них, предоставляя ценную ссылку для будущих эмпирических исследований и межнациональных сравнений.

(3) Основываясь на существующих системах индексов оценки управления, это исследование создает более подробную и практичную систему оценки для оценки эффективности управления туризмом. Эта система не только охватывает многомерные показатели управления туризмом, но и сочетает в себе работоспособность и применимость, что позволяет точно количественно оценить эффективность управления. Количественно оценивая оценку эффективности управления, исследование предоставляет соответствующим департаментам практические инструменты измерения, которые помогут в

формулировании более научной и усовершенствованной политики управления.

(4) На основе сравнительного анализа эффективности управления туризмом в КНР и КР, глубоко раскрыты сильные и слабые стороны обеих стран в развитии туризма. Благодаря систематическому сравнению в исследовании выявлены успешные практики управления в обеих странах, определены пробелы в их системах управления, предоставляя научную основу для будущего межнационального сотрудничества и корректировки политики.

(5) Основываясь на результатах, это в исследовании предполагается, что КНР и КР укрепляют свое сотрудничество в развитии туризма, чтобы углубить двусторонние отношения, способствовать экономическому развитию в обеих странах и помочь им совместно решать различные проблемы, с которыми они сталкиваются в процессе развития туристической отрасли.

Личный вклад автора

Автор разработал комплексную систему индексов оценки, подробно проанализировав коннотацию и расширение концепции управления туризмом. С помощью эмпирического тестирования автор проверил научность и работоспособность системы индексов и предоставил план оптимизации. Это исследование не только способствует развитию теории управления туризмом, но и предоставляет политикам практические инструменты оценки и поддержку принятия решений.

Основные выводы диссертации представлены на научной конференции «Апробация результатов научных исследований иностранных докторантов

КНУ им. Ж. Баласагына», состоявшейся 23 августа 2023 года в г. Бишкек.

Апробация результатов исследования

По результатам исследования автор опубликовал две статьи, проиндексированные Scopus. Список статей выглядит следующим образом:

- Дооранов, А., Ван, Л., Инь, Х., Чжан, С., Ши, Ц. и Пазылбекова, С. (2023).

Организационные и финансовые аспекты управления туристическими предприятиями в национальных парках: сравнительный анализ Китая и Кыргызстана. Финансово-кредитная деятельность: проблемы теории и практики, 4(52).

-Дооранов, А., Ши, Ц., Чжан, С., Инь, Х., Ван, Л. и Пазылбекова, С. (2024).

Национальные парки как объекты экотуризма и культурного наследия: проблемы оценки эффективности и управления в ходе аграрных реформ. Мультидисциплинарный научный журнал, 6.

-Ши, Ц., Лян, З., Ян, Ц., Дооранов, А. и Лян, Л. (2024). Устойчивое развитие и глобальное управление туризмом в Китае и других странах: обзор исследований. J. Envtl. L. и Pol'y, 4, 118.

Структура и область применения

Статья включает список сокращений, введение, три главы, заключение, практические предложения, ссылки и приложение. Статья содержит 107 страниц. Документ содержит 17 таблиц.

Ши Цин PhD диссертациясынын

Астракты

Темасы: «Эмпирикалык маалыматтардын негизинде туризмди башкаруунун натыйжалуулугун баалоо индексинин системасын түзүү» Илимий жетекчи: экономика илимдеринин кандидаты, доцент

Дооранов А.П.

Изилдөөнүн актуалдуулугу

Туризм индустриясы дүйнөлүк экономикалык жана социалдык өнүгүүдө маанилүү орунду ээлейт. Бул негизги экономикалык таяныч гана эмес, ошондой эле эл аралык мамилелерди чыңдоодо, маданий алмашууну илгерилетүүдө жана аймактык өнүгүүгө түрткү берүүдө чечүүчү ролду ойнойт. Туризмди башкаруу туризм тармагында жогорку сапаттагы өнүгүүгө жетишүү үчүн маанилүү кепилдик болуп саналат. Саясаттарды жетектөө, ресурстарды бөлүштүрүүнү оптималдаштыруу жана кызыкчылыктарды координациялоо менен бул тармакка күчтүү колдоо көрсөтөт. Акыркы жылдарда дүйнөлүк туризм тездик менен өсүүдө, анын масштабы экономикалык, социалдык, маданий жана экологиялык өлчөмдөрдү камтуу үчүн тынымсыз кеңейүүдө. Салттуу башкаруу моделдери заманбап чакырыктардын татаалдыктарын чечүү үчүн барган сайын жетишсиз болуп, туризмди башкарууга илимий баа берүү жана эффективдүү көзөмөл жүргүзүү актуалдуу маселеге айланууда.

Туризмди башкарууда баалоо индекси системасы башкаруунун натыйжалуулугун баалоо, саясий чечимдерди оптималдаштыруу, айкындуулукту жогорулатуу, көп тараптуу катышууну колдоо, башкаруунун

тактыгын жогорулатуу жана академиялык изилдөөлөрдү өркүндөтүү сыяктуу көп кырдуу жана маанилүү ролду ойнойт. Бул системалар ачык-айкындуулук жана стандартташтыруу аркылуу кызматташтыкты илгерилетүү менен бирге, башкаруу үчүн илимий негиздер жана маалыматтарды колдоо менен камсыз кылат, ошону менен туризмдин сапаттуу жана туруктуу өнүгүшүнө көмөктөшөт.

Туризмди башкарууну баалоо индексинин системаларынын туруктуу өнүгүүнү илгерилетүүдө жана башкарууну оптималдаштырууда олуттуу маанисине карабастан, аларда системалуу академиялык талдоо жана эмпирикалык изилдөөлөр дагы деле жок. Бул жетишсиздик башкаруунун натыйжалуулугун өлчөө үчүн эффективдүү инструменттердин жетишсиздигине алып келди, андан ары академиялык изилдөөгө жана практикалык колдонууга тоскоол болду. Бул милдеттерди чечүү туризмди башкаруунун илимий жана комплекстүү индексинин системасын иштеп чыгуу үчүн күчөтүлгөн теориялык изилдөөлөрдү жана практикалык изилдөөлөрдү талап кылат. Бул тармакты алдыга жылдыруу бүгүнкү күндө туризм индустриясы үчүн да, академиялык чөйрө үчүн да маанилүү милдет болуп калды.

Изилдөө максаты

Туризмди башкарууну баалоо индексинин тутумун түзүү академиялык чөйрө үчүн жаңы теориялык перспективаларды гана камсыз кылбастан, туризмди башкарууну практикалык ишке ашыруу үчүн күчтүү колдоону

сунуштайт, ошону менен бул тармакта изилдөөлөрдү да, практиканы да өнүктүрүүгө түрткү берет. Ошондуктан, бул изилдөөнүн максаты туризмди башкаруунун мүнөздөмөлөрү жана статусу менен айкалышкан учурдагы тиешелүү изилдөөлөрдүн негизинде туризмди башкаруунун натыйжалуулугун баалоо индикаторлор системасын түзүү болуп саналат. Бул система туризм индустриясын сапаттуу өнүктүрүүгө жана башкаруунун натыйжалуулугун жогорулатууга көмөктөшүүчү бекем теориялык негизди жана практикалык жетекчиликти камсыздайт деп күтүлүүдө.

Изилдөө задачалары

- (1) Туризмди башкаруунун концептуалдык негиздерин ар тараптуу изилдөө.
- (2) Кытай менен Кыргызстандагы туризмди башкаруунун учурдагы абалына талдоо жана баа берүү.
- (3) Туризмди башкарууну баалоо индикатордук системасын изилдөө жана куруу.
- (4) Кытайда жана КГда туризмди башкаруунун натыйжалуулугун талдоо.
- (5) Кытайда жана КГда туризмди башкарууну өнүктүрүүнүн негизги тенденцияларын жана перспективаларын ачуу.

Изилдөө объекти

Изилдөө объекттери болуп КЭР жана КГ туризмди башкаруу саналат.

Изилдөө предмети

Бул изилдөөнүн предмети Кытай жана Кыргызстандагы башкаруунун натыйжалуулугун мүнөздөгөн учурдагы көрсөткүчтөр системасын изилдөө болуп саналат.

Изилдөө жаңычылдыктары

(1) Туризмди башкаруу концепциясы так уюштурулган жана аныкталган.

(2) Кытай жана Кыргызстандын туризмди башкаруунун абалына талдоо жүргүзгөн.

(3) Туризмди башкарууну баалоо индексинин жаңы системасы иштелип чыкты.

(4) Кытай жана Кыргызстандын туризмди башкаруунун натыйжалуулугуна салыштырма талдоо жүргүзгөн.

(5) Кытай жана Кыргызстандын туризм тармактары үчүн учурдагы өнүгүү статусун жана кызматташуу жолдорун сунуштады.

Практикалык мааниси

Туризмди башкарууну баалоо индексинин системасы боюнча изилдөө академиялык изилдөөлөр үчүн жаңы перспективаларды жана мазмунду гана камсыз кылбастан, ошондой эле практикалык башкарууга бекем колдоо көрсөтөт. Татаал система катары туризмди башкаруу саясатты, экономиканы, маданиятты жана айлана-чөйрөнү камтыган бир нече өлчөмдү камтыйт. Баалоо индексинин системасын түзүү башкаруунун учурдагы теорияларын интеграциялоого, теориялык боштуктарды толтурууга жана туризмди

башкаруу теориясын өнүктүрүү үчүн жаңы жолдорду ачууга жардам берет. Башкаруунун ар кандай көрсөткүчтөрүн талдоо менен окумуштуулар туризмди башкаруунун татаалдыгы жөнүндө кеңири түшүнүк ала алышат, ошону менен башкаруу теориясын андан ары өркүндөтүүгө жана инновацияларга көмөктөшөт. Туризмди башкаруу көп учурда бир нече кызыкчылыктарды координациялоону жана татаал саясатты башкарууну камтыйт, ал эми баалоо индекси системасы саясатчыларга илимий чечимдерди кабыл алууда колдоо көрсөтөт. Туризмди башкаруунун натыйжалуулугун баалоо менен, ал саясатчыларга учурдагы саясаттын негиздүүлүгүн жана туруктуулугун баалоого жана керектүү оңдоолорду жана оптималдаштырууларды жасоого жардам берет. Баа берүүнүн конкреттүү индикаторлору саясатты түзүүнүн так процессин камсыз кылууга жардам берет жана туризм саясатын узак мөөнөттүү өнүктүрүү үчүн теориялык негизди түзөт. Глобалдык туризмдин тез өнүгүшү менен туризмди башкарууда эл аралык кызматташуу барган сайын маанилүү болуп баратат. Туризмди башкарууну баалоо индексинин системасын түзүү эл аралык туризмди башкаруу үчүн бирдиктүү теориялык базаны жана баалоо инструменттерин гана камсыз кылбастан, ошондой эле стандартташтырылган индекс системасы аркылуу ар түрдүү өлкөлөр жана региондор арасында туризмди башкаруу эффекттерин салыштырууга жана алмашууга көмөктөшөт. туризмди башкаруу тажрыйбасы.

Экономикалык мааниси

Туризмди башкаруунун индексинин системасын куруунун экономикалык мааниси башкаруунун натыйжалуулугун жогорулатууда, өнөр жайдын туруктуу өнүгүшүнө көмөктөшүүдө жана экономиканын өсүшүн жана туризм секторунун туруктуу өнүгүшүн камсыз кылуу үчүн ресурстарды бөлүштүрүүнү оптималдаштырууда турат. Баалоо индекстеринин комплекстүү жана так системасы башкаруу чараларынын аткарылышын эффективдүү өлчөп, тиешелүү бөлүмдөргө көйгөйлөрдү тез арада аныктоого жана натыйжалуу чараларды көрүүгө жардам берет, ошону менен чечимдерди кабыл алуунун тактыгын жана аткаруунун натыйжалуулугун жогорулатат. Кошумчалай кетсек, баалоо системасы саясатты ишке ашыруунун илимий жана оперативдүү натыйжалуулугун камсыз кылуу менен илимий маалыматтар жана сандык баа берүү аркылуу саясатты оңдоого объективдүү колдоо көрсөтөт. Бул жергиликтүү жана улуттук экономиканын экономикалык пайдасын гана эмес, туризмдин кошумча нарк чынжырчасында синергетикалык эффекттерди жаратып, башка тиешелүү тармактардын өнүгүшүнө өбөлгө түзөт. Бул өз кезегинде жатакана, транспорт, коомдук тамактануу жана көңүл ачуу сыяктуу тармактардын өсүшүнө түрткү берип, тармактар аралык байланыштарды түзүп, жергиликтүү экономикалык гүлдөп-өнүгүүгө жана дүйнөлүк экономикалык интеграцияга күчтүү колдоо көрсөтөт. Илимий башкаруу системасын түзүү менен туризм өзүнүн экономикалык кыймылдаткыч күчүн жакшыраак пайдаланып, инвестицияларды, жумуштуулукту, аймактарды өнүктүрүүнү жана башка көп кырдуу экономикалык пайдаларды алып, акыры ар тараптуу, координацияланган жана туруктуу экономикалык өсүштү камсыздай алат. Бул

туризмдин экономикага туруктуу өсүүсүн киргизүүнү, узак мөөнөттүү, туруктуу экономикалык гүлдөп-өнүгүүнү камсыздайт.

Негизги жоболор

(1) Бул изилдөө туризмди башкаруу теориясын өнүктүрүү үчүн жаңы перспективаны камсыз кылуу максатында, туризмди башкаруунун концепцияларына, субъекттерине, моделдерине жана баалоо индексине башкаруу теориясын комплекстүү түрдө киргизет. Туризмди башкаруунун негизги концепцияларын системалуу түрдө талдап, анын коннотацияларын жана кеңейтүүлөрүн тактап, туризмди башкаруунун теориялык негизин андан ары байытат.

(2) Бул изилдөө КЭР жана КГ туризмди башкаруунун учурдагы абалына деталдуу талдоо берет. Эки өлкөнүн туризмди башкаруусун салыштырып талдоо аркылуу, ал келечектеги эмпирикалык изилдөөлөр жана улуттар аралык салыштыруулар үчүн баалуу маалымдама менен камсыз кылуу менен ар бири туш болгон кыйынчылыктарды жана мүмкүнчүлүктөрдү ачып берет.

(3) Башкаруу баалоонун индексинин системаларынын негизинде бул изилдөө мындан ары туризмди башкаруунун натыйжалуулугун баалоо үчүн дагы деталдуу жана практикалык баа берүү системасын түзөт. Бул система туризмди башкаруунун көп өлчөмдүү индикаторлорун гана камтыбастан, башкаруунун натыйжалуулугун так сандык баалоого мүмкүндүк берүүчү оперативдүүлүктү жана колдонууга жарамдуулукту айкалыштырат. Башкаруунун натыйжалуулугун баалоону сандык баалоо менен, изилдөө

тиешелүү бөлүмдөрдү илимий жана такталган башкаруу саясатын түзүүгө жардам берүү үчүн практикалык өлчөө куралдары менен камсыз кылат.

(4) Бул изилдөө Кытайда жана КГда туризмди башкаруунун натыйжалуулугун салыштырып талдап, туризмди өнүктүрүүдө эки өлкөнүн күчтүү жана алсыз жактарын терең ачып берет. Системалуу салыштыруу аркылуу изилдөө эки өлкөнүн ийгиликтүү башкаруу практикасын гана аныктабастан, ошондой эле алардын башкаруу системаларындагы боштуктарды көрсөтүп, келечектеги улуттар аралык кызматташтык жана саясатты ондоо үчүн илимий негизди камсыздайт.

(5) Жыйынтыктарга таянып, бул изилдөө Кытай менен КГР эки тараптуу мамилелерди тереңдетүү, эки өлкөнүн экономикалык өнүгүүсүнө көмөк көрсөтүү жана туризм индустриясын өнүктүрүү процессинде туш болгон ар кандай көйгөйлөрдү биргелешип чечүүгө жардам берүү үчүн туризмди өнүктүрүү боюнча кызматташтыкты бекемдейт деп болжолдойт. .

Автордун жеке салым

Автор туризмди башкаруу концепциясынын коннотациясын жана кеңейтилишин деталдуу талдоо менен комплекстүү баалоо индексинин системасын курган. Эмпирикалык тестирлөө аркылуу автор индекс системасынын илимий жана ишке жарамдуулугун текшерип, оптималдаштыруу планын берди. Бул изилдөө бир гана туризмди башкаруу теориясын өнүктүрүүгө өбөлгө болбостон, ошондой эле саясатты иштеп чыгуучуларга практикалык баа берүү куралдарын жана чечимдерди кабыл

алууда колдоо көрсөтөт.

Диссертациянын негизги корутундулары 2023-жылдын 23-августунда Бишкек шаарында өткөн «Ж.Баласагын атындагы КУУнун чет өлкөлүк докторанттарынын илимий изилдөөлөрүнүн жыйынтыктарын апробациялоо» илимий конференциясында баяндалат.

Басылма

Изилдөөнүн жыйынтыгына таянып, автор Scopus тарабынан индекстелген эки макаланы жарыялаган. Кагаз тизмеси төмөнкүдөй:

- Дооранов, А., Ван, Л., Инь, Х., Чжан, С., Ши, К., & Пазылбекова, С. (2023).

Улуттук парктардагы туристтик ишканаларды башкаруунун уюштуруучулук жана финансылык аспектилери: Кытай менен Кыргызстандын салыштырма анализи. Каржылык жана кредиттик ишмердүүлүк: Теория жана практика көйгөйлөрү, 4(52).

- Дооранов, А., Ши, К., Чжан, С., Ин, Х., Ванг, Л., & Пазылбекова, С. (2024).

Улуттук парктар экотуризм жана маданий мурас объекттери катары: Агрардык реформалардын жүрүшүндө эффективдүүлүктү жана башкарууну баалоодогу көйгөйлөр. Multidisciplinary Science Journal, 6.

- Ши, Q., Liang, Z., Yang, Q., Dooranov, A., & Liang, L. (2024). Туруктуу өнүгүү жана Кытайда жана башка өлкөлөрдө глобалдык туризмди башкаруу: изилдөөгө сереп салуу. J. Env'tl. Л. жана Польша, 4, 118.

Диссертациянын структурасы жана көлөмү

Диссертацияда кыскартуулардын тизмеси, киришүү, үч бөлүм, корутунду,

практикалык сунуштар, пайдаланылган адабияттар жана тиркеме камтылган.

Диссерьация 107 беттен турат. Документте 17 таблица бар.